

Ágh István

Abszolút felejtés

A félhomályon áttűnt Sógor bácsit
dohányszínű, rézgálicos ruhában,
kalapban láttam, mintha csak ruhája
lábra kelve csöndesen ellebegne,
s a kisült moha zöldessárga fényét
vetette rá a nap, s valami száraz
keserűség szűrődött a nyomában,
zsebeit mandulával teletömve
megsemmisült, vagyis eltűnt örökre.

Ennyi a kora gyermekkori emlék,
mint illó szellő, ami elállt bennem,
már elmondható története sincsen,
akár a lombnak, csupán egyre barnul
öltözéke, s hosszú levélhullással
foszlik a belátható múlt határán,
azon kívül az abszolút felejtést
kiváltó zord megsemmisítő zóna
várja, és mintha meg se szültkék volna.

Így hordom a sírdomb helyett magamban,
mint fogadatlan emlék ébresztője,
ahogy életem halottakat éltet,
ameddig élek, és amikor én is
emlék leszek, s az egyetemes semmi
kitépi Sógor bácsit is belőlem,
és nem találni senkit a világon,
hogy vonásait viselné az arca
egy utód nélkül maradt magtalannak.

ÁGH ISTVÁN (1938) író, költő, műfordító. A *Hitel* főszerkesztője. A Nemzet Művésze.

A 25. hullámhossz

A virágoskertre nyíló ablakon át ereszkedett szobánkba a földszagú, jácintillatú szellő, onnan pedig a rádió nálunk sosem hallott hangja szűrődött a vadnyulas búzavetésre, a pacsirták közé, húsvéti szünettel ajándékozott meg az évszak, míg a vakáció egy fényes Orion készülékkel fogadott, még arra is emlékszem, hogy apám a kert alatti nyárfák árából vásárolta, a Szabad Nép helyett inkább a nyugati rádiók adásából kívánt tájékozódni, csukott ablak és ajtó mögött hallgatta közel hajolva, a szabadság tizenhárom napjának kivételével, és a hírekre feszült, úgy vett részt a forradalomban.

Rólam is szóltak a hírek, s mikor hazakerültem, kétségbeesett keresés, életjel, dalos szívküldi lármázta föl a házat a karácsonyi pásztorolás helyett, a zavaróállomások süvítő fűrésztelepi terrorja alól törtek át a mondatok Ausztriából, a rádió egy erre a célra alkalmas bútoron állt, bár annál jóval nagyobb tárgy a hamutartós csipketerítőn, a keresőszál pontosan a 25. hullámhosszon, csak az elkószált hangot kellett visszaterelni, vagy a zenei műsorra fordítani, ha ugatott a kutya, így szolgálta az egyre gyengébb reményt, míg el nem hallgatott örökre lekapcsolva.

Azóta semmi éteri hangot nem sugárzott a ház, lehunyta zöld szemét, s ott porosodott a doboz arany szövete mögött a 25. hullámhosszba fojtott ígéret, visszafordította a széket apám, az ellene elkövetett megalázásnak háttal, a lehető legtávolabb a családjától is, csak az unokák zsebrádiói elől nem menekülhetett, még a kerti padon is elérték, beatzenére pezsdült az udvar, s a hippik túlérétt melankóliája közben a ruszkek rengették tankjaikkal a pápai országutat, majd mikor százéves lett volna, 1989-ben, húsztendővel utolsókenet nélküli halála után, teljesedtek be számunkra is elképzelhetetlen álmai.

Egyszerű óhajánál a mi vágyunk sem volt bonyolultabb, véráldozat nélkül, s látszólag megengedték, hogy szabadon rendelkezünk a sorsunk fölött, a felejthetetlen évet megérve, azt hittük, ezért érdemes volt születni, már nem akartam elmenekülni a hírek elől, megint hívott a történelem, helyálltam, ahogy tellett tőlem, a hírré vált eseményekben, mint a nemzet névtelen része, s mert a közös ellenség után szétvált egymás ellen a tábor, bízván a demokráciában vártam a közmegegyezést, hisz volt abban némi báj, hogy a köztársasági elnök házunk emlékházában alkotott író korában, lyukas könyökű pulóverben, hol egykor apám rádiója szólt.

Nem kímélték egymást, akik bennem összefértek, s az egyik ellenében kellett a másik mellé állnom, közbül a szakma, az önjelölt mértékadók pörögtek, cinkosan és cinikusan nyomultak, készen a változásra, udvari rafinériával keverték ki hatalmukat, zsoldosi kíméletlenséggel, ravasz alkuszok módján adták- vették a részvényeket érdekük szerint leplezetten, a veszélyes hivatást bulvári hedonistaként űzték ugyanakkor, még mielőtt eltűnnének, tudván, csak egyszer élnek, ők kezelték a világhálót, megsokszorozták magukat a kommunikációs eszközök tökélyre vitt márkáiban, a hamar piacra dobott, egymást követő szériákban.

Szinte már lakberendezéssé váltak a rádiók, minden helyiségben más és más hullámhosszon előkészítve, aztán a normál és digitális televízió, a számítógép internettel, nyomtatóval, zsebemben mobiltelefon, újságok éjjeli lepkéi fedik az asztalt, megint túl magabiztosan kezdtünk egy másik századot, nem akarom, hogy a jóra való restség meg a hazugság uralja, minden lehető eszközzel nyomozok az igazság után ugyanott, ahol elárulják azt, ezen a véres tetthelyen, hamis szavak unszolnak, űznek, hogy még tovább, mintha nem lenne más dolgom, csak hogy végére járjak csalódásom okának, érdemes-e még bizakodni, vagy lekapcsolni megint azt az átkozott szerkezetet.

Édentől keletre

A kiűzetés napján, meg a káini gyilkosság reggelén lehetett az Éden ilyen faggyal vert, magába forduló, kárba veszett a föld java, s tengődik, ami ép maradt, mert az égnek büntetni valója van még valamiért, reszket magas szárán a vadzab, kókad lent az eperlevél, hullott, csóvás bogyoiból sző a meggyfa kárpitot, a szélütött diófa virága annyi kukacra feketült, ahány smaragd-rögöt a nyár a lombjában nélkülöz, a labdarózsa félrehúzódva rejtegette szégyenét, amíg észre nem vettem patyolatán a foltokat, ahogy a vér a pólya alatt megalvad az ujjakon, s a finom fehér anyagon már barna piszokként üt át.

A kert szelíd növényei s az otthonos cinkék, rigók, nem foghatják föl, mi történt, s miféle ok miatt kezdte a Teremtő a sorban rajtuk a büntetést, hogy velük sújtsa majd a kevély és mohó fajzatot, mint tette akkor is, mikor Káin Ábelra tört, aki vak dühéből arra riadt, hogy a másik test kifeszül a mellén keresztbe vetett roppant árnyék alatt, mert a pásztort szerette Isten, nem a földművelőt, rá sem tekintett arra, mit áldozatul hozott, mintha a tiltott fa gyümölcse mosolygott volna rá, jobbnak látta öccsére uszítva, maga ellen lázítani, hogy aztán mint a testvérgyilkost száműzze színe elől.

Mintha egy Édentől keletre eső gyümölcsös volna itt, mert a száműzött utódai nem felejtetik földjüket, almafát ültetnek, hogy majd a keresztezések fajtáiból korai édeset s fanyar téli almát szakítsanak, s ahogy a hónapok haladnak, az év tengelyén forduló idő szerint nyílik most ez a buja pünkösdi rózsa is, a körtefalevelek tükréből rengeteg napocska süt, mert mégsem lehet annyi baj, amitől elapad a zöld, bár a hűségem lassan már szenttelenre hül, s jöttment látogató, sajnálkozom csak a látnivalón, szivárog mégis az emlékezet hajszálerein valami derű, elveszett földem felől erősít engem is valami biztató.